

PRÁVO PROTI DOMÁCI MU NÁSILÍ

VII. Správněprávní instituty

© Eva Žatecká, 2011

Správní právo

- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
- přestupky proti občanskému soužití § 49
- Přestupky proti majetku § 50
- Přestupky proti veřejnému pořádku § 47

- Úloha policie - zákon o policii 273/2008 Sb.

Postup policisty na místě incidentu

- na základě telefonického oznámení samotné oběti či jejích (jeho) sousedů na lince 158
- Veškeré relevantní informace zjištěné z oznámení předá policista svým kolegům, kteří jsou vysláni na místo incidentu
- policista provede šetření - zbraně, drogy, děti,...
- vyžádání si souhlasu se vstupem do obydlí
- Pokud se nepodaří telefonické spojení s obětí a nastane důvodná obava, že někomu hrozí bezprostřední nebezpečí, má policista postupovat v souladu s § 83c TR, § 40 ZoPCR a metodickým pokynem

- Po otevření bytu a provedení nezbytných opatření - sepsání úředního záznamu.
- *neexistence povinnosti ve všech oznámených či nahlášených incidentech domácího násilí rozhodné skutečnosti řádně zadokumentovat.*
- V případě, že v bytě jsou *nezletilé děti*, je přizván *Orgán sociální péče o dítě*
- Pokud ke vstupu do obydlí nebude dán souhlas a nebude možné učinit závěr o existujícím ohrožení, kontaktují policisté na místě incidentu operační středisko policie, které se pokusí navázat kontakt s ohroženou osobou.

■ Dále je nutné:

- *oddělit oběť od pachatele* pro zajištění její bezpečnosti. Nemožnost komunikovat mezi sebou je důležitá nejen ve fázi prvního vyšetřování, ale i později v případném soudním sporu.
- Současným krokem s oddělením pachatele a oběti je i *zajištění veškerých zbraní* užitých při násilí nebo nacházejících se v bytě, na místě činu.
- Policisté zkontrolují i *zdravotní stav osob* a případně poskytnou první pomoc nebo ji zavolají.
- Pokud se v rodině nachází i *nezletilé děti*, je třeba *zajistit jejich bezpečí*.

Adekvátní opatření

- vykázaní,
- zajištění násilné osoby na dobu nejdéle 24 hodin od okamžiku omezení osobní svobody,
- umístění násilné osoby, která je pod vlivem alkoholu nebo návykové látky, do záchytné stanice,
- zadržení násilné osoby, která je podezřelá ze spáchání trestného činu (viz § 76 TR),
- zajištění převozu ohrožené osoby do bezpečí - azylové domy atd.

Institut vykázání

- §§ 44 až 47 zákona o Policii (zák. č. 273/2008 Sb.)
- Správně právní předpisy
- Předpoklady: zejména s ohledem na předcházející útoky - lze důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti
- Možnost vykázat tuto osobu z bytu nebo domu společně obývaného, jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí
- Je možné využít i v nepřítomnosti této osoby

Doba trvání a průběh vykázání

- Vykázání trvá po dobu 10 dnů ode dne jeho provedení
- Nelze jej zkrátit
- V případě podání návrhu na vydání předběžné opatření se **prodlužuje trvání vykázání do doby nabytí právní moci rozhodnutí soudu**
- Vykázání oznámí policista **ústně** vykázané i ohrožené osobě a vyhotoví **potvrzení** o vykázání, které jim předá proti podpisu

- Nutnou součástí je: vymezení prostoru, na který se vykázání vztahuje, uvedení totožnosti ohrožené a vykázané osoby, poučení o právech a povinnostech vykázané osoby a adresa útvaru policie, u kterého si může vyzvednout kopii úředního záznamu o vykázání
- V nepřítomnosti: poučení o právech a povinnostech v souvislosti s vykázáním policista poskytne **při prvním kontaktu**.
- Policista předá zároveň potvrzení o vykázání, případně poučí o možnosti převzít potvrzení o vykázání a kopii úředního záznamu o vykázání u příslušného útvaru PČR

Nesouhlas povinné osoby či nesprávnost postupu

- Možnost podat námitky proti vykázání, a to až do 3 dnů od převzetí potvrzení o vykázání - ústně nebo písemně
- Námitky se podávají krajskému ředitelství - podle místa vykázání
- Shledá-li příslušné krajské ředitelství, že podmínky pro vykázání nebyly splněny, vykázání ukončí a o této skutečnosti vyrozumí ohroženou a vykázanou osobu bez zbytečného odkladu

Povinnosti vykázané osoby

- a) opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázání,
- b) zdržet se vstupu do prostoru podle písmene a),
- c) zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou,
- d) vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které drží.
- Následky neuposlechnutí: správní řízení, trestněprávní řízení - maření výkonu úředního rozhodnutí atd.

Práva vykázané osoby

- vzít si věci sloužící osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady
- vzít si v průběhu vykázání věci nezbytné pro její podnikání nebo pro výkon povolání; Právo lze uplatnit **jedenkrát** a pouze v **přítomnosti policisty**, policista o výkonu tohoto práva ohroženou osobu předem informuje,
- ověřovat provedení vykázání zejména na čísle tísňového volání 158,
- vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázání u příslušného útvaru policie.
- Získání informací o možnostech ubytování.

Možnosti ohrožené osoby

- možnost podání návrhu na vydání předběžného opatření podle občanského soudního řádu,
- možnost využití psychologických, sociálních nebo jiných služeb v oblasti pomoci obětem násilí a
- V případě uvedení vědomě nepravdivých údajů, k nimž policista při vykázání přihlíží, poučení o možných následcích - křivá výpověď atd.

Závěr

- z oblasti správního práva se problematikou domácího násilí zabývají zejména policejní orgány
- řešení v rámci přestupkového řízení, pokud jednání násilné osoby nenabude intenzity trestného činu, ovšem naplní skutkovou podstatu některého z uvedených přestupků.
- Velmi důležitou úlohu zde tedy hraje policie
- Další orgány - OSPOD, azylové domy atd.